

ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА ЗА РАБОТА

НА

КОМИТЕТА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА
ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ“ 2021 - 2027 г.

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С този документ се уреждат правилата за работа на Комитета за наблюдение (КН) за Програма „Развитие на човешките ресурси” (П РЧР) 2021-2027 г съгласно чл. 12, ал. 2 от ПМС № 302/ 29.09.2022 г. и чл. 38, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 2021/1060.

Чл. 2. Комитетът за наблюдение е колективен орган, основан на принципа на партньорството, включително в духа на Европейския кодекс на поведение за партньорство в рамките на Европейските фондове при споделено управление, който осъществява мониторинг върху изпълнението на програмата.

Глава втора

ФУНКЦИИ И СЪСТАВ НА КОМИТЕТА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ

Чл. 3. (1) КН има следните функции по отношение на П РЧР 2021-2027 г.:

1. Разглежда и одобрява предложените от Ръководителя на Управляващия орган методология и критерии за подбор на операции, както и последващи изменения и допълнения в тях, а за операции, при които се предвижда финансовата помощ да се предоставя по повече от една програма – в частта за съответната програма; методологията и критерии за подбор на операции се одобряват, когато това е приложимо за съответната операция. Методологията и критериите за избор на операции, включително измененията в тях не трябва да засягат член 33, параграф 3, букви б), в) и г) от Регламент (ЕС) № 2021/1060. Критериите за избор на операции и методиката, както и техните изменения се предоставят за предварително изпращане към ЕК не по-късно от 15 работни дни преди представянето им на КН;
2. Съгласува Индикативна годишна работна програма, както и последващи изменения в нея. При съгласуването се разглежда и информация за коментарите, получени по реда на чл. 26. ал. 3 от ПМС № 23/13.02.2023 г. и за степента на отразяването им. Измененията на Индикативната годишна работна програма се съгласуват от Комитета за наблюдение при: 1. включване на нова процедура; 2. отменяне на планирана процедура; 3. промяна по отношение на конкретна процедура, свързана с: а) целите ѝ; б) общия размер на финансовата помощ по процедурата – при промяна с повече от 50 на сто спрямо първоначално заложения; в) допустимите кандидати. Извън тези случаи измененията в Индикативните годишни работни програми се изпращат на Комитета за наблюдение за информация;
3. Получава информация от управляващия орган при прекратяване на процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, включително за основанието за прекратяването ѝ;
4. Разглежда напредъка при изпълнението на програмата и напредъка към постигането на междинните цели и на целевите стойности, докладван от Управляващия орган. Информацията включва данни относно напредъка на програмата в постигането на нейните цели, финансови данни и данни за показателите и етапните цели;
5. Разглежда и одобрява изготвения от Управляващия орган Окончателен доклад за изпълнението на програмата;

6. Разглежда информация за финансовото управление и изпълнение на програмата, включително за сертифицираните разходи;
7. Одобрява и следи изпълнението на Плана за оценка на П РЧР и разглежда информация от Управляващия орган за резултатите, заключенията и препоръките от извършените оценки, както и за действията, предприети за изпълнение на препоръките, както и разглежда елементите на предварителната оценка, посочена в член 58, параграф 3 и стратегическия документ, посочен в член 59, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 2021/1060;
8. Разглежда приноса на програмата за преодоляване на предизвикателствата, посочени в съответните специфични за държавите препоръки, които са свързани с изпълнението на програмата, както и изпълнението на отключващите условия и тяхното прилагане за целия програмен период;
9. Разглежда информация за заключенията и препоръките от Годишните контролни доклади по програмата, изготвени от Одитния орган;
10. Съгласува Националната комуникационна стратегия за програмен период 2021 – 2027 г., както и измененията в нея;
11. Разглежда изпълнението на действията за комуникация и видимост;
12. Одобрява предложенията на управляващия орган за изменение на програмата, включително за преразпределение на средства по приоритетните оси на програмата, както и за прехвърляне съгласно член 24, параграф 5 и член 26 от Регламент (ЕС) № 2021/1060;
13. Разглежда напредъка на изпълнението на операциите от стратегическо значение, където това е приложимо;
14. Разглежда информацията относно изпълнението на приноса на програмата към програма InvestEU в съответствие с член 14 или на ресурсите, прехвърлени в съответствие с член 26 от Регламент (ЕС) № 2021/1060;
15. Веднъж годишно разглежда случаите на незачитане на Хартата на основните права при подкрепяните от програмата операции или с Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, както и жалби във връзка с неспазване на Хартата, съответно Конвенцията, подавани в съответствие с механизмите, установени съгласно чл. 69, параграф 7 на Регламент (ЕС) № 2021/1060, а именно при условията и по реда на законодателството на Република България;
16. В случай на прилагане на финансови инструменти по програмата:
  - а) Получава информация за елементите на предварителната оценка, посочена в член 58, параграф 3 и стратегическия документ, посочен в член 59, параграф 1 от Регламент (ЕС) № №2021/1060;
  - б) Разглежда напредъка в изпълнението на финансовите инструменти;
  - в) Получава информация за разпоредбите относно базираното на изпълнението изчисление на извършените разходи за управление или на таксите за управление на финансовия инструмент и получава ежегодни доклади за разходите и таксите, които са били действително платени през предходната календарна година.
17. Следи за изпълнението на инструмента „Водено от общностите местно развитие“, в случай че такъв се изпълнява с финансова подкрепа от програмата, както и разглежда приноса на програмата към Интегрираните териториални инвестиции;
18. Следи за прилагането от Управляващия орган на принципите на устойчивото

развитие, включително опазване на околната среда, на равенството между мъжете и жените, на равните възможности и недискриминацията, включително достъпност за хора с увреждания;

19. Разглежда напредъка при изграждането на административен капацитет за публичните институции, партньорите и бенефициентите; при необходимост отправя препоръки към управляващия орган, включително относно мерки за намаляване на административната тежест за бенефициентите;

20. Разглежда и одобрява предложение до Съвета за координация при управлението на средствата от Европейския съюз за проекти, финансирани по програмата, за които да бъдат приложени Пактове за почтеност;

21. Разглежда всякакви въпроси, които засягат изпълнението на програмата и мерките за тяхното разрешаване.

(2) Комитетът за наблюдение на П РЧР 2021-2027 г. изпълнява функциите на Комитет за наблюдение на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г. до окончателното ѝ приключване.

Чл. 4. (1) Комитетът за наблюдение се състои от председател, членове и наблюдатели.

(2) Председател на Комитета за наблюдение е Ръководителят на Управляващия орган на П РЧР 2021-2027 г. или друго оправомощено лице от ръководителя на администрацията, изпълняваща функциите на Управляващ орган, или част от която е Управляващият орган.

(3) Председателят:

1. Представява Комитета за наблюдение;
2. Свиква и ръководи заседанията и работата на Комитета за наблюдение.

(4) В случай че председателят отсъства, функциите му, определени в предходната ал. 3 се изпълняват от основния член по поименната заповед за състав на КН от страна на П РЧР.

(5) Когато основният член от страна на П РЧР председателства КН по реда на ал. 4, функциите му на член се изпълняват от негов заместник съгласно заповедта за състава на КН.

Чл. 5. (1) Членовете на КН са представители на всички институции/ организации съгласно чл. 13, ал. 3, 4 и 5 на ПМС № 302/ 29.09.2022 г., които се определят поименно със заповед на Министъра на труда и социалната политика. Поименният състав на КН се публикува на страницата на Управляващия орган, както и на Единния информационен портал за фондовете от Европейския съюз.

(2) Членовете на КН на П РЧР се подпомагат от резервни членове, определени поименно в заповедта по ал. 1. Резервните членове с право на глас могат да гласуват на заседанията само при отсъствие на основния член. В случай, че нито основният член, нито резервните членове могат да участват на предстоящо заседание, се позволява друго лице да упражни правото на глас, упълномощено по един от следните начини:

1. от ръководителя на ведомството /организацията (по отношение на представителя по чл. 13, ал. 3, 4 и 5 от ПМС № 302/ 29.09.2022 г. с изключение на т. 10 и т. 11);
2. от председателя на Българска академия на науките, Селскостопанска академия или Съвета на ректорите на висшите училища в Република България (по отношение на представителя на академичната общност);
3. от организациите с нестопанска цел за общественополезна дейност, избрани съгласно раздел II на Приложение 1 от ПМС № 302/ 29.09.2022 г. (по отношение на

представителя на съответната група юридически лица с нестопанска цел за общественополезна дейност, съгласно чл. 13, ал. 3, т. 10 от ПМС № 302/ 29.09.2022 г.).

4. Всички права и задължения, посочени в настоящите Вътрешни правила, са валидни и за упълномощения представител.

(3) Членовете на Комитета за наблюдение:

1. Участват в заседанията на Комитета, в процеса на вземане на решения и поставят на обсъждане проблеми, имащи отношение към темите на програмата;
2. Предлагат за разглеждане актуални въпроси, свързани с изпълнението на програмата;
3. Отговарят за изпълнението на решенията на Комитета в рамките на своята компетентност.

(4) Членовете на Комитета за наблюдение, представители на:

1. *национално представителните организации на и за хората с увреждания, признати от Министерския съвет и по реда на Закона за интеграция на хората с увреждания*, координират становищата си по въпросите, разглеждани от Комитета, с другите национално представителни организации на и за хората с увреждания и им предоставят информацията относно дейността на Комитета за наблюдение на програмата;
2. *академичната общност* координират с академичната общност становищата си по въпросите, разглеждани от Комитета, и предоставят на академичната общност информацията относно дейността на Комитета;
3. *групите юридически лица с нестопанска цел за общественополезна дейност*:

а) работещи в сферата на защита на основните права, равенството между мъжете и жените, недискриминацията и равните възможности;

б) работещи в сферата на социалното включване и интегрирането на маргинализираните групи;

в) работещи в сферата на образованието, науката и културата;

г) работещи в сферата на детското благосъстояние;

д) работещи в сферата на младежта;

е) работещи в сферата на общественото здраве;

ж) работещи в сферата на околната среда.

координират с групите организации, които са ги излъчили, становищата си по въпросите, разглеждани от Комитета, предоставят им информацията относно дейността на Комитета и координират изразяваните от тях позиции и взетите решения.

(5) Всички участници в КН (основните членове, резервните членове, наблюдателите и резервните наблюдатели с право на съвещателен глас) независимо дали ще присъстват на заседанието или не, могат да изпратят писмен коментар по всеки въпрос от предложения проект на дневен ред най-късно до петия ден преди датата на заседанието, който ще бъде взет предвид по време на провеждането му.

(6) Въз основа на покана от страна на председателя, в заседанията могат да участват лица, които ще се произнасят по специфичен въпрос от дневния ред.

(7) Всяка промяна на състава и избирането на нови членове на мястото на вече утвърдени членове, се извършва след писмено уведомление съгласно изискванията на ПМС № 302/ 29.09.2022 г., адресирано до председателя на Комитета за наблюдение.

Чл. 6. (1) В заседанията на КН като наблюдатели с право на съвещателен глас могат да участват:

1. представител на Омбудсмана на Република България;
2. изпълнителният директор на Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“ или определени от него служители на агенцията;
3. изпълнителният директор на Агенцията по обществени поръчки или определени от него служители на агенцията;
4. директорът на дирекция „Национален фонд“ на Министерство на финансите или определени от него служители на дирекцията;
5. представители на Европейската комисия;
6. представители на Европейската инвестиционна банка или на друга финансова институция (в случаите, в които програмата получава финансова помощ от Европейската инвестиционна банка или от друга финансова институция).

(2) Наблюдателите имат право да участват в обсъжданията и да правят препоръки и предложения.

Глава трета

СЕКРЕТАРИАТ

Чл. 7. (1) Функциите на секретариат се изпълняват от Главна дирекция „Европейски фондове, международни програми и проекти“ в Министерство на труда и социалната политика.

(2) Секретариатът:

1. Организира подготовката и провеждането на заседанията на Комитета за наблюдение и изпраща дневен ред и материали за заседанията до участниците в КН (основните членове, резервните членове, наблюдателите и резервните наблюдатели с право на съвещателен глас), най-малко 10 работни дни преди датата на заседанието.
2. Представя всички материали на участниците в КН (основните членове, резервните членове, наблюдателите и резервните наблюдатели с право на съвещателен глас) в електронна форма, която им позволява да изпълняват задълженията си;
3. Изготвя протоколи от присъствени и дистанционни или смесени (хибридни) заседания, както и от проведени процедури за неприсъствено вземане на решения на Комитета и ги изпраща до всички участници в КН (основните членове, резервните членове, наблюдателите и резервните наблюдатели с право на съвещателен глас);
4. Координира изпълнението на решенията на Комитета, както и необходимия обмен на информация между заинтересованите страни;
5. Оказва съдействие на председателя при неговата работа;
6. Съхранява документацията на Комитета.

(3) Цялата кореспонденция, свързана с работата на Комитета за наблюдение, следва да бъде адресирана до председателя на КН.

Глава четвърта

ЗАСЕДАНИЯ И ВЗЕМАНЕ НА РЕШЕНИЯ

Чл. 8. (1) Заседанията на Комитета за наблюдение се свикват най-малко един пъти годишно.

(2) Заседания на КН се свикват по инициатива на председателя му.

(3) В случай на необходимост, може да се свикват извънредни заседания, по инициатива на председателя, по искане най-малко на една трета от членовете на Комитета за наблюдение на програмата или по инициатива на Европейската комисия.

(4) Мястото на провеждане на заседанията трябва да бъде достъпно за всички участници и не трябва да създава ограничения или препятствия за никоя от страните.

(5) Комитетът обсъжда индикативни дата и дневен ред за следващото заседание.

(6) Поканата, дневният ред и всички документи, подлежащи на одобрение, се изпращат от секретариата на основните членове, резервните членове, наблюдателите и резервните наблюдатели с право на съвещателен глас най-малко 10 работни дни преди датата на заседанието.

(7) Мотивирани предложения за промени в дневния ред могат да бъдат правени от всеки участник в Комитета (основните членове, резервните членове, наблюдателите и резервните наблюдатели с право на съвещателен глас), най-късно до пет работни дни преди датата на заседанието.

(8) В изключителни случаи и при спешни въпроси, председателят може да реши срокът по чл. 8, ал. 6 да бъде по-кратък.

(9) Заседанията на Комитета могат да се провеждат присъствено, дистанционно и/или смесено (хибридно, при което част от състава на Комитета присъства на заседанието, а друга част се присъединява дистанционно). В случаите, когато заседанието се провежда дистанционно или смесено (хибридно), се осигурява пряко и виртуално участие на членовете и наблюдателите на Комитета, както и на другите лица, които са допуснати да присъстват на заседанието, при спазване на изискванията за кворум.

Чл. 9. (1) Заседанията на Комитета се откриват и се провеждат, ако на тях присъстват повече от половината от членовете му или съответните им резервни членове с право на глас. При липсата на кворум заседанието се отлага с един час и може да се проведе на същото място/по същия начин и при същия дневен ред, ако на него присъстват не по-малко от една трета от членовете на Комитета.

(2) Председателят и членовете на КН имат право на глас при вземането на решения. Наблюдателите са с право на съвещателен глас.

Чл. 10. (1) До 15 работни дни от датата на заседанието следва да бъде изпратен проект на протокол до членовете на КН, по който те могат да направят писмен коментар в рамките на 10 работни дни. Окончателният вариант на протокола се одобрява от председателя. Взетите решения се отразяват в протокола и към него се прилагат материалите, разглеждани по време на заседанието. Утвърденият протокол и материали, разглеждани по време на заседанието, се публикуват на страницата на Управляващия орган и на Единния информационен портал за фондовете на ЕС. Информация за публикуването му, както и за публикуването на окончателните документи вследствие взетите решения, се изпраща по електронна поща до участниците в КН в срок до 5 работни дни от одобряването на протокола от председателя.

(2) Взетите решения от заседанието влизат в сила веднага и не са свързани с процедурата по утвърждаване на протокола.

(3) Работният език по време на заседанията на Комитета е български. При необходимост се осигурява превод за участващите в Комитета.

Чл. 11. (1) Решенията в Комитета за наблюдение се вземат с единодушие.

(2) В случаите, когато не е възможно да се постигне единодушие, Комитетът за наблюдение взема решенията с мнозинство от две трети от присъстващите членове с право на глас. Членовете на КН, които не са съгласни с решенията, както и въздържалите се, имат възможност да изразят особено мнение, което се записва в протокола от заседанието.

(3) Член, резервен член или упълномощен представител, се въздържат от гласуване по предложени критерии за избор на операции в случаите, когато като кандидат или партньор на кандидата за безвъзмездна финансова помощ чрез директно предоставяне на конкретен бенефициент е посочена институцията/организацията, която те представляват в рамките на КН.

(4) Член, резервен член или упълномощен представител, не може да участва в обсъждането, подготовката, вземането и изпълнението на решения, когато той или свързани с него лица по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителната разпоредба на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси са заинтересувани от съответното решение или когато има със заинтересувани лица отношения, пораждащи основателни съмнения в неговата безпристрастност.

(5) В случай че по отношение на член, резервен член или упълномощен представител, възникне конфликт на интереси, той е длъжен незабавно да информира председателя на Комитета.

(6) Всеки член, резервен член или упълномощен представител, е задължен да декларира наличие или липса на частни интереси, свързани с дейността му в Комитета за наблюдение, като за целта подписва декларация. При промяна на обстоятелствата всеки член, резервен член или упълномощен представител заявява това при условията на ал. 5 и продължава участието в заседанията при условията на чл. 11, ал. 3 и 4.

Чл. 12. (1) Позволява се вземането на решенията неприсъствено.

(2) При процедура за неприсъствено вземане на решение председателят изпраща проекта на решение и документите във връзка с решението на основните членове, резервните членове, наблюдателите и резервните наблюдатели с право на съвещателен глас в Комитета за наблюдение за съгласуване. Срокът за представяне на становища не може да бъде по-кратък от 10 работни дни от изпращането на проекта на решение и приложените към него документи. При изключителни случаи и изрично посочване на причините председателят може да определи друг срок, но не по-кратък от 5 работни дни.

(3) Проектът на решение се счита за приет, когато е съгласуван от повече от две трети от членовете с право на глас. При липса на писмен отговор в срок от страна на член на Комитета за наблюдение се приема, че той съгласува проекта на решение без бележки.

(4) В случаите на изменения в представения за съгласуване проект на решение или в приложените към него документи въз основа на получените становища, председателят изпраща повторно проекта на решение на основните членове, резервните членове, наблюдателите и резервните наблюдатели с право на съвещателен глас в Комитета за наблюдение за съгласуване за срок, който не може да бъде по-кратък от 3 работни дни. С проекта на решение се изпраща и справка за отразяване на получените становища.

(5) За проведената процедура за неприсъствено вземане на решение се изготвя протокол, който се одобрява от председателя. Протоколът, справка за отразяване на получените становища (ако има такива), заедно с окончателните документи, вследствие взетите решения, се изпращат на основните членове, резервните членове, наблюдателите и резервните наблюдатели с право на съвещателен глас в срок до 3 работни дни от одобряването на протокола от председателя.

(6) Утвърденият протокол и окончателните документи, вследствие взетите решения, се публикуват на страницата на Управляващия орган и на Единния информационен портал за фондовете на ЕС.

Глава пета

ПОДКОМИТЕТИ

Чл. 13. (1) По предложение от страна на Управляващия орган и/или КН, с решение на Комитета могат да се създават постоянни и временни подкомитети по специфични и текущи въпроси.

(2) Председателството на подкомитетите се осигурява от председателя на КН или представител на УО на П РЧР.

(3) Съставът и функциите на подкомитетите се определят с решение на КН. При необходимост съответният подкомитет може да вземе решение за включване на допълнителни представители.

(4) При необходимост подкомитетите изготвят свои вътрешни правила за работа.

Глава шеста

КОДЕКС НА ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 14. (1) Участниците в Комитета (председателят, основните членове, резервните членове, наблюдателите и резервните наблюдатели с право на съвещателен глас) носят отговорност за своите действия. При работата си те спазват следните принципи:

- 1. Безкористност.** Председателят, основният член и резервният член с право на глас в отсъствие на титуляра трябва да вземат решения единствено в обществен интерес и в интерес на програмата. Решенията не трябва да бъдат вземани с цел получаване на финансова и/или друга материална облага за тях, тяхното семейство и свързани с тях лица.
- 2. Независимост.** Председателят, основните членове и резервните членове не трябва да се поставят във финансова или друга зависимост, извън нормативно регламентирани, от външни за КН лица или организации, които може да им оказват влияние при изпълнението на задълженията им в Комитета.
- 3. Обективност.** При изпълнение на дейността на Комитета участниците (председателят, основните членове, резервните членове и наблюдателите с право на съвещателен глас) следва да изразяват становища на базата на представените материали и поставените за разглеждане факти и обстоятелства.
- 4. Отговорност и публичност.** Участниците в Комитета (председателят, основните и резервните членове) са отговорни за своите решения и следва да обосновават мотивите за тях. Официалното становище на Комитета по разглежданите въпроси се изразява пред средствата за масово осведомяване от председателя и/или говорител, избран за тази цел от Комитета. Останалите участници в Комитета могат да правят изявления пред медиите, но не и в качеството на изразители на официалното становище на Комитета. Участниците в Комитета (председателят, основните и резервните членове) ще вземат своите решения и ще се ръководят в своите действия с ясното съзнание за възможните резултати и последиците от тях върху изпълнението на програмата и обществото.

5. Личен пример. Участниците в Комитета (председателят, основните членове, резервните членове и наблюдателите с право на съвещателен глас) трябва да насърчават прилагането и подкрепянето на тези принципи чрез личен пример.

6. Прозрачност на действията. Прозрачност на действията се осигурява чрез спазване на правилата и процедурите за функциониране на Комитета за наблюдение, чрез получаване на ясна, своевременна и пълна информация по разглежданите въпроси от всички представители в КН, прозрачност при вземането на решения, както и публикуване на информация от заседанията на КН.

(2) Всеки участник в КН (председателят, основните членове, резервните членове, наблюдателите и резервните наблюдатели с право на съвещателен глас) следва да подпише декларация, че е запознат с Вътрешните правила на КН и приема да ги спазва. При всяко изменение на Вътрешните правила всички участници попълват декларация, с която удостоверяват, че са запознати с извършените промени.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. Настоящите Вътрешни правила могат да се изменят от Комитета, при отправено мотивирано предложение от УО и/или от участник в Комитета и след обсъждане, както и с цел отразяване на промените в нормативната база на Европейския съюз и България относно помощта от Европейския социален фонд+.

2. Вътрешните правила се приемат на основание чл. 12, ал. 2 от Постановление № 302 на МС от 29.09.2022 г. за създаване на комитети за наблюдение на Споразумението за партньорство на Република България и на програмите, съфинансирани от ЕФСУ, за програмен период 2021 – 2027 г., както и чл. 38, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика.